

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Руслан БІЛОСКУРСЬКИЙ
2025 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ
для вступників на навчання за другим (магістерським) освітнім
рівнем спеціальності С 3 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії (Міжнародна інформація)»

Схвалено Вченою радою
Факультету історії, політології
та міжнародних відносин,
протокол № 1/25 від 27 березня 2025 р.

Голова ради

Василь КАРПО

Чернівці 2025

Пояснювальна записка

Програму вступного випробування із спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії (Міжнародна інформація)» розроблено в обсязі програми рівня вищої освіти бакалавра з даної спеціальності. Підсумковий іспит зі спеціальності проводиться в тестовій формі.

Абітурієнт повинен продемонструвати знання щодо розуміння ключових принципів функціонування та закономірностей розвитку міжнародних відносин, світової політики, зовнішньої політики окремих країн, діяльності міжнародних організацій, володіти основами інформаційно-аналітичної діяльності.

Під час вступного випробування абітурієнт повинен продемонструвати здатність використовувати сучасні політологічні теорії, концепти та методи для аналізу міжнародних відносин, світової політики, зовнішньої політики а також проблем інформаційної безпеки та міжнародного тероризму, вміти правильно обирати відповіді на поставлені питання.

1. Охарактеризуйте сучасні концепції масової комунікації.
2. Дайте загальну характеристику документу як джерелу масової інформації. Визначте проблему вірогідності документальної інформації.
3. Дайте загальну характеристику контент-аналізу як методу.
4. Охарактеризуйте використання ЗМІ як засобу маніпуляції в політиці.
5. Визначте основні етапи дослідження впливів мас-медіа. Наукові підходи, моделі й концепції дослідження масової комунікації.
6. Охарактеризуйте особливості роботи спін-доктора. Розкрийте досвід використання спіну в Україні.
7. Охарактеризуйте фреймінг, рефремінг та праймінг як міждисциплінарні методи наукових досліджень сучасного медіавпливу
8. Дайте загальну характеристику залежності функціонування масової комунікації від різних політичних режимів. Проблема відповідальності преси.
9. Масова комунікація як соціальний інститут. Охарактеризуйте роль і значення «четвертої влади».
10. Охарактеризуйте роль преси в системі ЗМК, основні характеристики і способи впливу на аудиторію.
11. Визначте і дайте загальну характеристику жанрам в структурі засобів масової комунікації.
12. Охарактеризуйте специфіку журналістської діяльності в контексті нових медіа: журналістика миттєвості і онлайнова журналістика.
13. Охарактеризуйте вплив науково-технологічних трансформацій на розвиток систем масової комунікації.

14. Дайте загальну характеристику медіаосвіті як фактору соціальної модернізації.
15. Дайте загальну характеристику історії розвитку PR. Спільні та специфічні особливості реклами та PR.
16. Дайте загальну характеристику PR як способу впливу і формуванню суспільної думки.
17. Розкрийте роль глобальних агентств новин у міжнародному інформаційному потоці.
18. Дайте загальну характеристику ролі і функції міжнародних організацій у врегулюванні багатосторонніх відносин в галузі масової комунікації.
19. Розкрийте діяльність неурядових організацій в галузі масової комунікації.
20. Охарактеризуйте роль особистості Г. Лассуелл в розвитку масової комунікації. Сформулюйте суть теоретичних поглядів дослідника
21. Проаналізуйте і узагальніть основні підходи до визначення поняття «маніпуляція».
22. Охарактеризуйте основні методи та прийоми маніпулювання в ЗМІ.
23. Охарактеризуйте поняття та види комп'ютерних правопорушень.
24. Охарактеризуйте процеси комерціалізації та демасифікації медіасектору.
25. Розкрийте організаційно-правові механізми протидії комп'ютерній злочинності в Україні.
26. Назвіть основні причини та наслідки інформаційної нерівності та диспропорцій.
27. Проаналізуйте міжнародні програми та стратегії щодо подолання цифрового розриву.
28. Охарактеризуйте діяльність Міністерства та Комітету цифрової трансформації в Україні.
29. Проаналізуйте нові загрози і виклики для людства з впровадженням нових ІКТ.
30. Проаналізуйте основні методи протидії маніпулятивним технологіям.
31. Охарактеризуйте формування системи безпеки критичних інфраструктур в ЄС.
32. Охарактеризуйте формування системи безпеки критичних інфраструктур в США.
33. Проаналізуйте систему кібербезпеки НАТО.
34. Проаналізуйте сучасні підходи створення та просування бренду держави.
35. Визначте поняття «дипломатії», «трипломатії» та «твіпломатії».
36. Дайте загальну характеристику, види, ознаки та функції інформаційно-аналітичних центрів.
37. Проаналізуйте основні етапи розвитку «фабрик думок».
38. Розкрийте сучасну систему зарубіжних ЗМІ: моделі мовлення (державна, суспільна, приватна).

39. Розкрийте становлення українського законодавства у сфері інформаційної безпеки.
40. Охарактеризуйте інституційні механізми забезпечення інформаційної безпеки в Україні.
41. Проаналізуйте методи та прийоми маніпулювання масовою свідомістю в Інтернет-просторі: медіа-віруси, таргетинг, астротурфінг, флуд.
42. Тролінг як спосіб психологічної маніпуляції у віртуальній реальності.
43. Російська пропаганда: тенденції, підсумки, вплив на українське суспільство.
44. Визначте засоби, методи та прийоми боротьби з російською пропагандою в Україні.
45. Розкрийте поняття «державної таємниці» та проаналізуйте порядок віднесення інформації до державної таємниці.
46. Проаналізуйте досвід США у сфері впровадження стратегічних комунікацій.
47. Проаналізуйте національне законодавство, що гарантує право громадян на доступ до інформації.
48. Інформаційний запит та звернення громадян: порядок надання та підстави відмови.
49. Охарактеризуйте джерела та види загроз інформаційній безпеці.
50. Розкрийте поняття та зміст інформації з обмеженим доступом.
51. Проаналізуйте правовий режим комерційної таємниці.
52. Висвітліть основні підходи до визначення поняття «гібридна війна».
53. Охарактеризуйте кібербезпекову політику КНР.
54. Проаналізуйте правовий досвід країн Європейського Союзу у сфері протидії дезінформації.
55. Охарактеризуйте кібербезпекову політику країн Балтії.
56. Охарактеризуйте гібридні загрози та виклики сучасній безпековій політиці України в умовах російської агресії.
57. Охарактеризуйте як перебіг російсько-української війни віддзеркалюється у медіа сферах провідних держав світу (наведіть приклади).
58. Визначте роль та значення програм медіаосвіти, кібергігієни та інформаційної грамотності: світовий досвід
59. Дайте загальну характеристику технологіям маніпулювання в соціальних мережах: наведіть приклади
60. Поясніть суть фактчекінгу як інструменту протидії маніпулятивним впливам.
61. Охарактеризуйте використання «м'якої сили» Російською Федерацією у підготовці збройної агресії та ведення війни проти України.
62. Проаналізуйте роль штучного інтелекту як інструменту захисту кібернетичної безпеки держави.
63. Дайте загальну характеристику системі захисту персональних даних в Україні в умовах сучасних викликів та загроз.

64. Проаналізуйте формування системи кібербезпеки в ЄС.
65. Визначте структурні рівні сучасної міжнародної системи та охарактеризуйте нелінійні підходи до аналізу міжнародних відносин.
66. Охарактеризуйте модель «порядок з хаосу» та можливості її застосування у контексті розвитку сучасної міжнародної системи.
67. Визначте параметри трансформації ролі держави як одного з базових акторів міжнародних відносин.
68. Охарактеризуйте модель «зіткнення цивілізацій» С. Хантінгтона у контексті розвитку сучасних міжнародних відносин.
69. Охарактеризуйте підходи І. Валерстайна до аналізу сучасної світосистеми.
70. Проаналізуйте перебіг російсько-української війни як точки біфуркації сучасних міжнародних відносин.
71. Визначте параметри формування України як дієвого актора в якості middle power у регіоні Центрально-Східної Європи.
72. Охарактеризуйте застосування теорії ігор у міжнародних відносинах. «Дилема ув'язнених».
73. Визначте кризові явища ієрархічної моделі міжнародних відносин: причини та наслідки для ХХІ століття.
74. Охарактеризуйте роль особистості політика у контексті розвитку міжнародної системи початку ХХІ століття.
75. Визначте параметри асиметричних терористичних викликів на глобальному і регіональному рівнях та шляхи ефективних відповідей міжнародних акторів.
76. Дайте оцінку феномену асиметрії сучасних міжнародних відносин (на прикладі міжнародної діяльності 2-х акторів).
77. Опишіть роль та місце інформаційних технологій у сучасному суспільстві.
78. Визначте віртуальні системи збереження й обміну інформації (Dropbox, Google Drive, One Drive, iCloud тощо).
79. Запропонуйте сценарії використання хмарних сховищ.
80. Проаналізуйте Інтернет як систему і технологію. Визначте роль мережі Інтернет у житті людства.
81. Вкажіть на місце соціальних сервісів (соціальних мереж Фейсбук, Твітер, X, YouTube) в інформаційно-аналітичній діяльності.
82. Охарактеризуйте можливості базових ресурсів Google (Електронна пошта, Календар, Документи, Таблиці, Презентація, Форми).
83. Опишіть принципи використання сервісних ресурсів Google (Перекладач, Google Meet, Autentificator, Земля, Карти).
84. Проаналізуйте основні принципи пошуку інформації в Інтернеті (пошукові системи, Google Scholar, Електронні бібліотеки).
85. Визначте роль провідних ІТ-корпорацій в інформаційних процесах сучасного світу (Apple, Microsoft, Amazon тощо).

- 86.Оцініть можливості використання провідних та безпроводних технології передачі даних в інформаційному процесі.
- 87.Еволюція децентралізованого інтернету як технології (Web 1.0, Web 2.0 та Web 3.0).
- 88.Блокчейн як один із перспективних напрямків розвитку сучасних інформаційних технологій.
- 89.Опишіть систему використання нейромереж, як бази даних, що містить тексти, зображення, звуки, відео тощо для оцінки сучасних міжнародних відносин.
- 90.Вкажіть особливості впровадження в різні сфери суспільного життя Штучного інтелекту.

Список рекомендованої літератури

Основна:

1. ЗУ «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 45, ст.403) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>
2. Конвенція про кіберзлочинність. Дата підписання: 23.11.2001. Дата ратифікації: 07.09.2005. Дата набрання чинності: 01.07.2006. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575
3. Про державну таємницю: Закон України № 3855-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 16, ст.93. Дата оновлення: 30.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>
4. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 2017 р. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 45, ст.403. Дата оновлення: 28.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>
5. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року «Про Стратегію кібербезпеки України»: Указ Президента України №447/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4472021-40013>
6. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки»: Указ Президента України №685/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069>
7. Указ Президента України «Про Національний координаційний центр кібербезпеки від 07.06.2016 № 242/2016. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/242/2016>
8. Указ Президента України №96/2016 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня 2016 року «Про Стратегію кібербезпеки України" безпеки». URL: <http://www.president.gov.ua/documents/962016-19836>
9. Бутиріна М. В. Стереотипи масової свідомості: особливості формування та функціонування у медіа середовищі: Монографія [Текст] / М. В. Бутиріна. Дніпропетровськ: Слово, 2009. 368 с.
10. Даєр-Візефорд Н., Матвієнко С. Кібервійна і революція. К.: Критика, 2021. 325 с.
11. Засоби масової інформації: професійні стандарти, етика та законодавчі норми: наук.видання [Текст] / Укл.: Петрів Т., Сафаров А., Сюмар В., Чекмишев О., – К.: Нічлава, 2006. 100 с.

12. Актуальні проблеми формування та розвитку європейського інформаційного простору : кол. моногр. / за заг. ред. Є.Б. Тихомирової. Луцьк : ВМА «Терен», 2012. 354 с.
13. Бутенко Т. А., Сирий В. М. Інформаційні системи та технології : навчальний посібник. Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2020. 207 с.
14. Галлін Данієл С., Манчіні Паоло. Сучасні медіа системи: три моделі відносин ЗМІ та політики. – К.: Наука, 2008. – 320 с.
15. Данильян, О, & Дзьобань, О. (2022). Інформаційна війна у медіапросторі сучасного суспільства. Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія, 3(54). <https://doi.org/10.21564/2663-5704.54.265589>
16. Державна таємниця як складова національної безпеки України. Київ: Професіонал, 2023. 438 с.
17. Ерфан, Є. А. Дослідження ролі інформаційних технологій у сучасному міжнародному бізнесі. Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", 2020. Ч. 1. Вип. 33. С. 49-54.
18. Інформаційна безпека та кібербезпека держави: навчальний посібник. За заг. Ред. М.М. Присяжнюка. Київ: Видавництво ліра-К, 2024. 224 с.
19. Кость С. Журналістика і війна: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 414 с.
20. Кравченко І. В., Микитенко В. І. (2022) Інформаційні технології. Підручник. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 448с.
21. Кузнецова О. Д. Засоби масової комунікації: Навч. посібн. [Текст] / О. Д. Кузнецова. Львів: ПАІС, 2005. 200 с.
22. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації. Львів: Літопис, 2010. 538 с.
23. Медіакомунікації війни: кол. монографія / [О. В. Безручко та ін. ; наук. ред. О. М. Холод]. Київ: Ред. наук. журн. «Соціальні комунікації: теорія і практика», 2016. 232 с.
24. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник для студентів педагогічних коледжів / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волощенко; За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр Вільної Преси, 2014. 431 с.
25. Пазюк А. В. Міжнародне інформаційне право: теорія і практика. Монографія / Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин. – Дніпропетровськ. : «Середняк Т. К.», 2015. – 447 с.

26. Патрикаракос Д. Війна у 140 знаках: як соціальні медіа змінюють військовий конфлікт XXI століття. К.: Yakaboo Publishing, 2019. 352 с.
27. Померанцев, П. Це не пропаганда. Подорож на війну проти реальності. Київ: Yakaboo Publishing, 2020. 288 с.
28. Почепцов Г. Сенси і війни: Україна і Росія в інформаційній і смисловій війнах Київ : Києво-Могилян. акад., 2016. 312 с.
29. Почепцов Г. Токсичний інфопростір. Як зберегти ясність мислення і свободу дії. Харків: Віват, 2022, 384 с.
30. Світова гібридна війна: український фронт : монографія / за заг. ред. В. П. Горбуліна. – К. : НІСД, 2017. – 496 с.
https://moodle.chnu.edu.ua/pluginfile.php/30642/mod_resource/content/2/%D0%A1%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B3%D1%96%D0%B1%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%BD%D0%B0%20%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0.pdf
31. Сергієнко Т.І. Роль інформаційних технологій у житті сучасної людини. Українські студії в європейському контексті. №7. 2023. С. 344-349.
32. Сікірда, Ю. В. Інформаційні системи і технології в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю : навчальний посібник / Ю. В. Сікірда, А. В. Залевський, Н. О. Чорногор. – Кропивницький : ЛА НАУ, 2021. – 282 с.
33. Станіна О. Д., Тютченко С. М. Сучасні інформаційні системи та технології в міжнародних відносинах : навч. посібник / О. Д. Станіна, С. М. Тютченко. Дніпро : ДДУВС, 2022. 136 с.
34. Фармагей О., Мельник Д., Петрик В., Карпович О. Інформаційна безпека. Київ: Ліра-К, 2021. 412 с.
35. Філіппова Н. М. Знак – інформація – мова: семіотика та комунікація: навчальний посібник для самостійної роботи студентів. Миколаїв: НУК, 2023. 188 с. URL: <https://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cd73aaf0-5ec4-4100-8e88-2173b56cadc7/content>

Додаткова література:

1. Демократія: від теорії до практики. Підручник з курсу. Видання друге, доповнене: Copyright, 2019. – 285 с.
2. Етнокультурний та етнополітичний ландшафт прикордонних регіонів України, Молдови та Румунії: історична ретроспектива і сучасний стан / За ред Н.В. Стрельчук. Чернівці: Технодрук, 2018. – 256 с.

3. Європейський союз: вчора, сьогодні, завтра: навч.посібник / уклад. Ю.Макар, В.Бурдяк, В.Макар, В.Семенко. – Чернівці: Чернівец. нац. Ун-т ім.. Ю. Федьковича, 2020. – 400 с.
4. Іванов, Валерій. Основні теорії масової комунікації і журналістики: Навчальний посібник [Текст] / За науковою редакцією В. В. Різуна К.: Центр Вільної Преси, 2010. 258 с.
5. Квіт, С. Масові комунікації : підручник для студентів вищих навчальних закладів [Текст] / С. Квіт. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 206 с.
6. Кизилова В.В. Теорія і практика мовленнєвої комунікації [Текст] : навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. Луганськ : ДЗ "ЛНУ ім. Тараса Шевченка, 2011. 183 с.
7. Коваленко О., Роботько Д. Еволюційні та революційні процеси розвитку інформаційних систем управління знаннями. Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Технічні науки». 2024. № 4. С. 316-322.
8. Міжнародні відносини та політика держав в умовах глобальних трансформацій: аналіз сучасної політичної думки: монографія / Колектив авторів, за заг.ред. І.М. Ковалю, О.І. Брусиловської – Одеса: Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2016. – 412 с.
9. Петровський О.М., Лівчук С.Ю. Проблеми боротьби з кіберзлочинністю: міжнародний досвід та українські реалії. Young Scientist. № 12.1 (76.1) December, 2019. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/12.1/13.pdf>
10. Удовик О., Москаленко О., Килимник Є. Подолання цифрового розриву в Україні: людиноцентричний підхід. 28 січня 2020. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/blog/2020/bridging-the-digital-divide-in-ukraine--a-human-centric-approach.html>
11. Чмерук Г.Г., Краліч В.Р. Цифрова нерівність в Україні: аналіз та шляхи подолання. Young Scientist». 2018. № 7 (59). С. 289-283. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/7/64.pdf>
12. Шило С. Г. Інформаційні системи та технології : навчальний посібник / С. Г. Шило, Г. В. Щербак, К. В. Огурцова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 220 с.

Критерії оцінювання

знань абітурієнтів під час проведення комплексного фахового іспиту з міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій для вступу на факультет історії, політології та міжнародних відносин ЧНУ для здобуття освітнього ступеня «Магістр» спеціальність «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії (Міжнародна інформація)»

Комплексний фаховий іспит для вступу на факультет історії, політології та міжнародних відносин для здобуття освітнього ступеня «Магістр» спеціальність «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» проводиться у вигляді тестування.

Зміст тестових завдань комплексного фахового іспиту відповідає програмам дисциплін відповідних освітніх програм підготовки фахівців на базі ступеня вищої освіти «Бакалавр». Абітурієнт на фаховому вступному іспиті повинен вказати вірні відповіді на поставлені запитання шляхом зазначення одного варіанту відповіді серед наведених, який він вважає вірним. У кожному тестовому завданні серед запропонованих варіантів відповідей вірним є тільки один. Оцінювання результатів фахового вступного іспиту проводиться за 200-бальною шкалою, для того, щоб узгодити оцінювання абітурієнта із ЗНО.

Завдання вважається виконаним, якщо учасник вступного іспиту вибрав і позначив відповідь у бланку відповідей.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюють в 0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

Максимальна кількість балів, яку може набрати вступник, правильно виконавши всі завдання – 200 балів.